

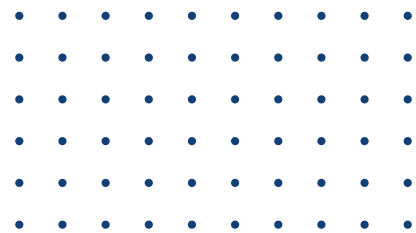
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

นายอานวย พงษ์หนู
เกษตรกรต้นแบบ

สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
กรมส่งเสริมการเกษตร

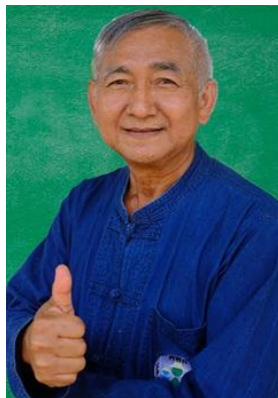

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเกาะคา จังหวัด ลำปาง

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล ...นายอำนาจ.....พงษ์หนู.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๑๙๓...หมู่ ๖...ตำบลศาลา.....อำเภอเกาะคา.....จังหวัดลำปาง.....

โทรศัพท์ ...๐๙๒-๔๘๔๘๐๒๗.....Facebook-..... Line ...๐๙๒-๔๘๔๘๐๒๗.....

เกิด. พ.ศ. ๒๕๔๙ ปัจจุบันอายุ ๖๙ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ...ปริญญาตรี.....

สถาบันการศึกษา ...สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน.....

คณะ/สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

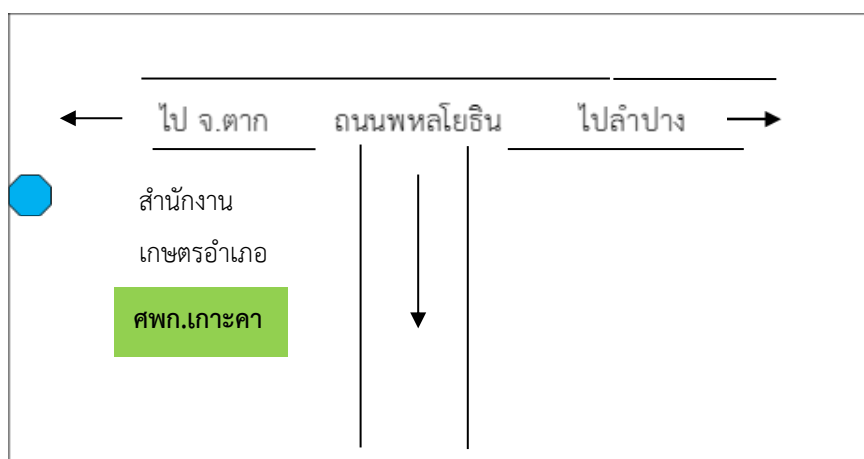
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

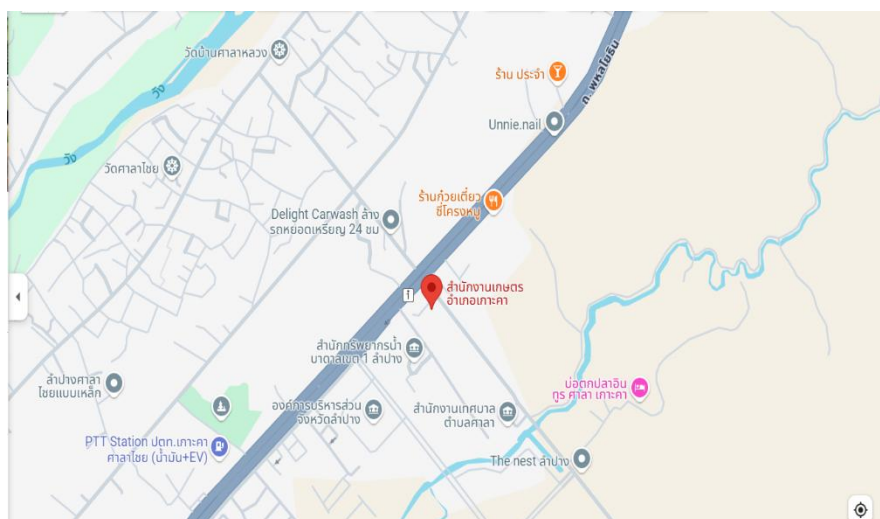
ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๒๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๙.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ภาพแสดงแผนที่ที่ตั้ง ศพก. อำเภอเกาะคา

๑. สินค้าหลัก ข้าว, พืชผักผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

...๑....แปลงเรียนรู้การปลูกข้าว.....

...๒....แปลงเกษตรผสมผสาน.....

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๕.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

...๑...การเตรียมดินและการปรับปรุงบำรุงดิน

...๒....การลดต้นทุนการผลิต

...๓....การเลี้ยงไส้เดือนดิน

...๔....การจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพ

...๕....เกษตรกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๕.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

...๑...การเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิตข้าว

...๒...การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี.....

...๓...การผลิตปุ๋ยไส้เดือนดิน และการเลี้ยงไส้เดือนดิน.....

...๔...เทคโนโลยีการปลูกผักปลอดสารพิษและพืชอินทรีย์ (ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต).....

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน-..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

การลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตรโดยใช้ແຜ່ນແດງ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

.....หลักสูตรการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี.....
 วัตถุประสงค์.....๑...เพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะในการใช้สารชีวภัณฑ์.....
๒...เพื่อลดการใช้สารเคมี.....
๓...เพื่อส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์.....

การถ่ายทอดความรู้...๑...วิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้นำและ ศพก.เครือข่าย.....
๒...การถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่เกษตรกรในพื้นที่.....
๓...การใช้สารชีวภัณฑ์ในแปลงสาธิตเพื่อให้เกิดความเข้าใจของวิธีการและเป็นตัวอย่างให้กับ
 เกษตรกรที่เข้ามาศึกษาศูนย์เรียนรู้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม จัดทำแผนอย่างละเอียด)

การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด เพื่อบูรณาการ และประสานการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ รวมทั้งหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ภาพแสดงการประชุมคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย

...๑...การจัดเตรียมแผน โดยการประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่ายเพื่อร่วมกันวิเคราะห์พัฒนา ศพก.กำหนดแนวทางแผนการดำเนินงานและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้

...๒...การพัฒนาศักยภาพ ศพก.

การปรับปรุงฐานเรียนรู้ - ฐานปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์

- ฐานการลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยสั่งตัด การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การใช้สารชีวภัณฑ์
- ฐานการเลี้ยงไส้เดือนดินในวงบ่อซีเมนต์ การเตรียมสถานที่ การเลือกพันธุ์ไส้เดือน
- ฐานการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพ การจัดทำผลการผลิตรายบุคคล
- ฐานเกษตรกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การทำเกษตรผสมผสาน

การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ การทำเกษตรผสมผสาน คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก. ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข่าวสารด้านการเกษตร

พัฒนาศูนย์เครือข่าย คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย ปรับปรุง/พัฒนา

คณะกรรมการ ศพก. ประชุมคณะกรรมการ ศพก. และติดตามผล

...๓...การให้บริการของ ศพก. ด้านข้อมูลข่าวสารการเกษตร การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน

...๔...การอบรมเกษตรกร การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพก.

...๕...พัฒนาทีมงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก

...๖...ติดตามประเมินผลและรายงาน การรายงานความก้าวหน้าและสรุปผลการดำเนินงาน

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ประจำปีงบประมาณ 2568																
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายอานวย พงษ์หนู สันคำหลัก ข้าว																
จุดเด่น 1. การถอดต้นทุนการผลิตข้าว 2.การเพิ่มผลผลิตข้าว 3.การใช้สารชีวภัณฑ์																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
-ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย					←	→										
-ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.					←	→										
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน					←	→										
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้					←	→										
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การปรับปรุงบำรุงดิน	1	ฐาน					←						→			
* การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การถอดต้นทุนการผลิต	1	ฐาน					←						→			
* การใช้ปุ๋ยสั่งตัด การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การใช้สารชีวภัณฑ์																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงไส้เดือนดิน	1	ฐาน					←						→			
* การเตรียมสถานที่ การเลือกพันธุ์ไส้เดือน																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีต้นทุนอาชีพ	1	ฐาน					←						→			
* การจัดทำการผลิตรายบุคคล																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง เกษตรกรรมคาม	1	ฐาน					←						→			
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง																
* การทำเกษตรผสมผสาน																
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การทำเกษตรผสมผสาน	1	เรื่อง			←										→	
- คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน																
2.3 การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.	1	เรื่อง						←							→	
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย																
- วิเคราะห์ต้นทุนเครือข่าย																
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ							←	→								
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง					8	11					13		13	
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด													←		→	
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง		←												→
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร				←												→
3.3 Field Day	1/40	ครั้ง/ราย														
- เตรียมการก่อนจัดงาน																
* ประชาสัมพันธ์																
* เตรียมสถานที่/วัสดุอุปกรณ์																
* เตรียมเกษตรกร																
* นิทรรศการ																
* ประสานงานสนับสนุนหน่วยงานภาคี																
- ดำเนินงานจัดงาน																
- สรุปผล																
3.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน		ครั้ง		←												→
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพก. ตลอดจนดูฤดูกาลผลิตตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร	3/10	ครั้ง/ราย					16									
- สรุปผลการอบรม																

แผน ราย ศพก.

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาจากต้นทุนการผลิตสูง ทำให้กำไรลดลง รวมถึงการใช้สารเคมีบางชนิดส่งผลต่อสุขภาพของผู้ใช้และ
ผู้บริโภคการใช้สารชีวภัณฑ์, ปุ๋ยหมักชีวภาพ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ในระยะ
ยาวรวมถึงการทำเกษตรกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การทำเกษตรผสมผสาน เป็นการพึ่งพา
ตนเองได้ในระดับหนึ่ง ทำให้มีรายได้หลากหลายและสม่ำเสมอ

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

.....๑.....การวางระบบรดน้ำแบบสปริงเกอร์แทนการรดน้ำแบบดั้งเดิม เพื่อรดน้ำให้แก่พืชผลทางการเกษตร
ช่วยให้ประหยัดเวลา ลดแรงงาน และลดค่าใช้จ่าย

.....๒.....การปลกมะนาวในบ่อซีเมนต์ระบบน้ำหยดและระบบน้ำในแปลงพืชผักสวนครัว

.....๓.....การเลี้ยงไส้เดือน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี

.....๔.....การลดต้นทุนการผลิต (การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี)

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การวางระบบรดน้ำแบบสปริงเกอร์ และระบบน้ำหยดในแปลงพืชผักสวนครัวและมะนาวในบ่อซีเมนต์

.....๑...สำรวจพื้นที่ วัดระยะวางท่อ ประมาณการวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้พร้อมจัดซื้อ

.....๒...จัดเตรียมแรงงาน วัสดุและเครื่องมือในการทำงาน

.....๓...ขุดวางท่อตามแนวที่วางไว้

.....๔...ต่อสปริงเกอร์

.....๕...ทดสอบระบบน้ำ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี

.....๑...เตรียมวัตถุดิบหลัก (เศษใบไม้ ขี้วัวแห้ง)

.....๒...จัดกองหมัก วางเศษใบไม้เป็นชั้น โรยขี้วัวแห้งให้ทั่ว

.....๓...ปรับความชื้น รดน้ำให้กองหมักชุ่ม

.....๔...เติมจุลินทรีย์เร่งการหมัก

.....๕...พลิกกองหมักทุก ๕- ๗ วัน และตรวจวัดอุณหภูมิ, ความชื้น

.....๖...พักบ่มให้ปุ๋ยหมักเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและละเอียดขึ้น

.....๗...นำไปใช้โดยผสมกับดินปลูก ใช้ปรับปรุงโครงสร้างดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๔.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)มะนาว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๑-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)พริก, มะเขือ.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๑-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)มะละกอ.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๑-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลา..... จำนวน.....๑.....(หน่วย...บ่อ.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....พืชผัก, ไม้ผล.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)เมล็ดพันธุ์..... เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๕๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๑,๕๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....จำหน่ายพืชผัก, ไม้ผล ตามฤดูกาล

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....จำหน่ายพืชผัก, ไม้ผล ตามฤดูกาล

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๓๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....จำหน่ายพืชผัก, ไม้ผล ตามฤดูกาล

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑,๕๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....จำหน่ายพืชผัก, ไม้ผล ตามฤดูกาล

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๖,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

ไม่พึ่งพาสารเคมีทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงในระยะยาว มีรายได้หลากหลาย ปลอดภัยต่อสุขภาพ

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการผลิตและนำมาประยุกต์ใช้ เกิดการรวมกลุ่มซื้อ - ขายผลิตผล

ทางการเกษตร

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

ส่งเสริมการบริโภคพืชผักปลอดภัยเพื่อสุขภาพ ลดมลพิษทางน้ำแลพอากาศ ดึงดูดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การวางระบบรดน้ำแบบสปริงเกอร์และระบบน้ำหยด เพื่อลดการสูญเสียและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ช่วยเพิ่มผลผลิตและคุณภาพพืช เพราะได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอ ลดการชะล้างสารอาหารและสารเคมีลงสู่แหล่งน้ำ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การใช้ปุ๋ยหมักจากเศษพืชและมูลสัตว์จะช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ลดการปนเปื้อนของสารเคมีที่สะสมในดินจากการใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่อง ลดหมอกควันในฤดูแล้ง โดยเปลี่ยนจากการเผาเศษวัสดุเป็นการหมักเป็นปุ๋ย สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษจากสารเคมี และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

การวิเคราะห์ข้อมูลด้าน ดิน, น้ำ สภาพอากาศ ช่วยให้สามารถตัดสินใจใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม เช่น การวางระบบรดน้ำแบบสปริงเกอร์และระบบน้ำหยด การทำปุ๋ยหมักและใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้ปุ๋ยและสารเคมี เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง ศพก.หลักและ ศพก.เครือข่าย รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ มีเกษตรกรทั้งภายในและภายนอกชุมชนสนใจเข้ามาศึกษาดูงาน หาความรู้จากศูนย์เรียนรู้ และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตน มีการถอดองค์ความรู้การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ เรื่องการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตรโดยใช้แผนแดง และเผยแพร่เป็นเอกสารผ่านสื่อต่างๆ เพื่อเป็นต้นแบบให้ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาและนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตน เข้าร่วมการอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดให้กับเกษตรกรที่สนใจ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- วิทยากรถ่ายทอดความรู้ เรื่องการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตรโดยใช้แผนแดง

- วิทยาการถ่ายทอดความรู้ การทำเกษตรผสมผสานแก่เกษตรกรผู้นำ จำนวน ๑๐ ราย ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

- จุดอบรมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเห็ดเพื่อรองรับองเกษตรปลอดภัย ร่วมกับสถาบันวิจัยเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จังหวัดลำปาง

- จุดอบรมกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นที่ปรึกษาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่และ ศพก.เครือข่ายรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รวมถึงขับเคลื่อนงาน ศพก.และแปลงใหญ่ในทิศทางที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐและตรงกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

- เป็นประธาน ศพก. อำเภอเกาะคา เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก.และแปลงใหญ่ในแต่ละอำเภอ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- มีโอกาสได้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาทักษะความรู้เกี่ยวกับการผลิต, การลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพผลผลิต ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ผ่านการถ่ายทอดความรู้ การสาธิตในแปลงศูนย์เรียนรู้ เพื่อเปลี่ยนวิถีทำการเกษตรแบบดั้งเดิมโดยเน้นการพึ่งพาสารเคมีเป็นการใช้สารชีวภัณฑ์ การทำปุ๋ยหมัก ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดภาวะหนี้สินในครัวเรือนได้ในระดับหนึ่ง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆภายในศูนย์ ทั้งด้านการจัดการความรู้ การวางแผนพัฒนาการเกษตร การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงเป็นจิตอาสาด้านการบรรยายให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่, หน่วยงานที่เข้ามาศึกษาหาความรู้ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และความสำเร็จให้เกิดแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

- เป็นแบบอย่างให้กับชุมชนเรื่องการกล้าคิด และลงมือทำ มีตัวอย่างแปลงที่ประสบความสำเร็จเพื่อให้คนในชุมชนเข้ามาเรียนรู้และนำไปปรับใช้

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เข้าร่วมการประชุมระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อวางแผนพัฒนาการเกษตร, แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางพัฒนาร่วมกัน มีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆด้านบูรณาการความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรต้นแบบ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

การดำเนินงานโดยใช้ข้อคิด ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน โดยอาศัยความรู้ความสามารถ การจัดการ และทรัพยากรของตนเองเป็นหลัก เช่น การใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ชีวภาพ วัตถุดิบจากธรรมชาติ เพื่อลดต้นทุนและไม่พึ่งปัจจัยภายนอกมากเกินไป มีความพอเพียงและไม่ฟุ่มเฟือย ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ใช้จ่ายตามจำเป็น

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา และคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่อำเภอเกาะคา

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- แผนผังความคิด (Mind Mapping) เพื่อรวบรวมแนวคิดและประเด็นสำคัญจากการดำเนินงานในภาพรวม
- SWOT Analysis (วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค) เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและสิ่งที่ควรปรับปรุงของ ศพก.และเกษตรกรต้นแบบและใช้วางแผนพัฒนาต่อไป

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ไม่มีการบันทึกข้อมูลย้อนหลังที่เป็นระบบ เช่น กิจกรรมที่เคยจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์, การเปลี่ยนแปลงของเกษตรกร, การจัดทำบัญชีต้นทุน บัญชีรายรับ – รายจ่าย ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้รับจากการถอดบทเรียนคลาดเคลื่อน

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

เครือข่ายของ ศพท.หลัก : จำนวน ๒๔ ศูนย์ ที่บันทึกในระบบรายงาน ศพท.

<https://learningpoint.doe.go.th/login> : ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	โซน	x	y	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
1	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.)	2	ใหม่พัฒนา	47	0536373	2017388	นายลาต จำปาวัน	0846134022
2	วิสาหกิจชุมชนผักปลอดสารพิษคอยาง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	6	ใหม่พัฒนา	47	0535840	2017388	นายประหยัด สิงห์ชัย	0932204997
3	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตเกษตรบ้านเข้าซ้อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร	1	ไหลหิน	47	0535840	2018802	นางนิตยา ไชยโส	0898526431
4	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านนาเวียง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	5	ท่าผา	47	0538970	2013547	นายธวัช วันตา	0899549263
5	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลเกาะคา	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	6	เกาะคา	47	0538740	2013226	นายเมือง พรหมอย่า	0819512855
6	กลุ่มลำไยแปลงใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	3	นาแสง	47	0538888	2000770	นายบุญสม ธรรมจักร	0869199478
7	กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์วังพร้าว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	1	วังพร้าว	47	0541690	2006988	นายอำนาจ สารดี	0897891301
8	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านหนองแหวน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	ศาลา	47	542087	2008888	นายไพโรจน์ โยธาไครต์	0932197888
9	กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตส้มโอดำบลนาแก้ว	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	4	นาแก้ว	47	536358	2002621	นางจิตภา ขัดเรือน	0923962895
10	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะ-แกะ ตำบลใหม่พัฒนา	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	3	ใหม่พัฒนา	47	537588	2018265	นายทวีศักดิ์ ธีราช	0863737495
11	ไร่นาสวนผสม นางอพรพรณ ชัยชนะ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	ท่าผา	47	541400	2010504	นางอพรพรณ ชัยชนะ	0861940445
12	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรลูกประคบเซรามิกบ้านศาลาบัวบก	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร	8	ท่าผา	47	543508	2014262	นางสายหยุด กันทะเสน	0954513991
13	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนางแตง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร	1	ท่าผา	47	540544	2008165	นางสุนตา แจ่มสว่าง	0800348067
14	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมและเศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	6	ใหม่พัฒนา	47	533652	2017645	นายประหยัด สิงห์ชัย	0932204997
15	อุดมสุขทรัพย์ทวีฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	3	ไหลหิน	47	533832	2011158	นายคุณาธิป ยอดแก้ว	0635539155
16	กลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลใหม่พัฒนา	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	9	ใหม่พัฒนา	47	533255	2015466	นายสุกัลย์ ต้นย้าย	0811689861
17	กลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลไหลหิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	3	ไหลหิน	47	535148	2012181	นายอุดม จำปา	0898530539
18	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดินและด้านไม้ผล	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	3	ไหลหิน	47	534895	2014467	นายวิฑูรย์ นันตา	0857204309
19	บ้านสุขภาพในสวน ฟาร์มสเตย์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	เกาะคา	47	540921	2012178	นางสายจิตร์ ไพฑูรย์	0819916188
20	The Bee Garden	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	วังพร้าว	47	544919	2005363	นายบุญประเสริฐ แก้วธิดา	0925573639
21	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ตามหลักศาสตร์พระราชฯ "ข้างทองคำ"	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร	1	ใหม่พัฒนา	47	536467	2016808	นายพริภิมภ์ จารุจารีต	0817370997
22	Suguru Farm	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	เกาะคา	47	537640	2010419	นายศุภพล เจริญโนวงศ์เฝ้า	0817451536
23	ฟาร์มเห็ด ไชยร่วมมิตร	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	เกาะคา	47	537640	2012945	นายรัชพล จอมแจ้ง	0981589669
24	แหล่งเรียนรู้เกษตรสร้างชีพ บ้านนางเหลียว	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	4	ลำปางหลวง	47	541199	2017498	นายหนูแดง อุดม	0950082425